

INKLYUZIV TA'LIMNI JORIY QILISH BO'YICHA DASTLABKI TAJIRIBA VA SINOV ISHLARI

*Muallif: **Xakimova Muslima***

*Muassasa: "University of Management and Future Technologies"
universiteti S558-guruh talabasi*

Annotatsiya: *Mazkur maqolada inklyuziv ta'lim tizimini joriy qilish jarayonida amalga oshirilgan dastlabki tajriba va sinov ishlari tahlil qilingan. Inklyuziv ta'limning dolzarbligi, uning ijtimoiy va pedagogik ahamiyati, shuningdek, sinov ishlari natijalari asosida shakllangan yondashuvlar bayon etilgan. Ta'lim jarayoniga turli ehtiyojga ega bolalarni qo'shish bo'yicha tajribalar, duch kelinayotgan muammolar va ularni bartaraf etish usullari yoritilgan.*

Kalit so'zlar: *inklyuziv ta'lim, maxsus ta'lim, pedagogik innovatsiyalar, sinov loyihalari, ijtimoiy integratsiya.*

Kirish

Hozirgi davrda inklyuziv ta'lim dunyo miqyosida jadal rivojlanmoqda. Uning asosiy maqsadi – imkoniyati cheklangan yoki maxsus ehtiyojga ega bo'lgan bolalarni umumiy ta'lim tizimiga qo'shish va ularning teng huquqli ta'lim olishini ta'minlashdir. O'zbekiston Respublikasida ham ushbu tizimni rivojlantirish bo'yicha qator dasturlar amalga oshirilmoqda.

1. Inklyuziv ta'limni joriy qilishning asosiy yo'nalishlari

Inklyuziv ta'limni muvaffaqiyatli amalga oshirish uchun quyidagi asosiy yo'nalishlar muhim ahamiyat kasb etadi:

- Huquqiy asoslar va normativ hujjatlar.
- Pedagogik yondashuvlar.
- Infra-tuzilmani moslashtirish.
- Ijtimoiy muhitni yaratish.

2. Dastlabki tajriba va sinov loyihalari

O'zbekistonning ayrim hududlarida inklyuziv ta'lim bo'yicha tajriba loyihalari amalga oshirilgan. Ushbu loyihalar davomida maxsus ehtiyojga ega bolalar uchun moslashtirilgan o'quv dasturlari ishlab chiqilgan, o'qituvchilar uchun treninglar o'tkazilgan va ta'lim samaradorligi o'rganilgan.

3. Duch kelinayotgan muammolar va ularni hal qilish usullari

Tajribaviy loyihalar davomida bir qator muammolar ham kuzatilgan, jumladan:

- Kadrlar masalasi.
- Maktab va bog'chalarning moslashtirilmaganligi.
- Jamiyatdagi stereotiplar.

Bu muammolarni hal etish uchun o'qituvchilarni maxsus kurslar orqali tayyorlash, maktablarni moslashtirish va jamiyatda inklyuziv ta'limni targ'ib qilish zarur.

Xulosa

Inklyuziv ta'lim – har bir bolaga teng imkoniyat yaratadigan muhim tizim bo'lib, uning muvaffaqiyatli amalga oshirilishi uchun aniq strategiyalar va sinov loyihalari talab etiladi. O'zbekiston tajribasi shuni ko'rsatadiki, inklyuziv ta'lim bo'yicha dastlabki qadamlar ijobiy natija berayotgan bo'lsa-da, hali ko'plab muammolar hal etilishi kerak.

1. Sulaymon Amirqulovich Xaydarov. (2024). O'quvchilarni tarbiyashda ijtimoiy fanlarni o'qitishni didaktik imkoniyatlari. SCIENCE AND EDUCATION SCIENTIFIC JOURNAL. 5.1.B.271-275.
2. Хайдаров, С. (2023). Педагогик faoliyatda o'qituvchi o'zida kompetentlik sifatlarini shakllantirishi. Цифровизация современного образования: проблема и решение, 1(1), 64–67.
3. Хайдаров, С. А. (2023). ТАРИХ ДАРСЛАРИДА САНЪАТ АСАРЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШНИНГ УСУЛЛАРИ. Oriental renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences, 3(1/2), 92-96.
4. Хайдаров С. (2024). Spiritual influence on child education in families. Web of Teachers: Inderscience Research. 2 (11). 203-205.

5. Хайдаров С. (2025). Oilalalarda farzand tarbiyasiga ruhiy ta'sir etkazish. Modern Education and Development. 3 (17). 23-27.
6. Khaydarov S.A. (2025). The role of the use of fine arts in teaching the history of the country. Modern Education and Development. 3 (17). 28-33.
7. Xaydarov S.A. (2025). Ijtimoiy-gumanitar fanlarda raqamli metodlardan foydalanish yo'llari. NEW RENAISSANCE international scientific journal. 2(1). 91-94.
8. Xaydarov S.A. (2025). Yoshlarda vatanparvarlik hissini tarbiyalashda Boburnoma asariga ishlangan miniatyuralarning ahamiyati. Til va adabiyot.uz. 2.11-12.